

Sindicatul din sectorul public din Europa de Sud-Est și viitorul muncii >> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

ETUC a semnat Pactul pentru dialog social cu Comisia Europeană >> p.4

Actual

Masă rotundă la Rezina cu genericul „Femeia informată este și protejată”

Pe 11 martie curent, în Palatul raional de cultură din Rezina, s-a desfășurat o masă rotundă cu genericul „Femeia informată este și protejată”, la care au participat aproape 60 de sindicliste din toate ramurile sindicale. >> p.2

Contractul colectiv de muncă, în atenția membrilor de sindicat

Recent, a avut loc o ședință a Centrului Sindical Ramural Teritorial Sângerei din domeniul serviciilor publice, un eveniment dedicat consolidării protecției salariaților și promovării unui parteneriat echitabil între angajați și angajatori. >> p.4

Deputatele au lansat un proiect de lege în susținerea tuturor femeilor

Platforma Deputatelor, în colaborare cu Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, a prezentat un proiect de lege esențial pentru creșterea siguranței și a protecției femeilor și fetelor. >> p.5

Consultațiile economistului și ale juristului

>> p.6

SOCIEUX+ susține consolidarea dialogului social în Republica Moldova

”Pilonul European al Drepturilor Sociale, printre obiectivele mișcării sindicale

Conducerea Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a avut, marți, 11 martie, o întrevedere cu experți ai SOCIEUX+, o structură de cooperare tehnică între partenerii publici și partenerii sociali, înființată și cofinanțată de Uniunea Europeană (UE).

Această activitate a avut loc în cadrul acțiunii „Consolidarea capacităților pentru un dialog social eficient al CNSM” și marca-

ză un pas important în dezvoltarea parteneriatelor internaționale ale CNSM.

Echipa de experți SOCIEUX+ este formată din Konstancja Piatkowska, expert în politici publice, consilier la Ministerul Dezvoltării Economice și Tehnologiei din Polonia, și Noviti Spero Houmey, consultant juridic, secretar permanent la FGTB Centrale Générale, Belgia.

Vizita acestora are ca obiectiv evaluarea necesarului de formare al CNSM, identificarea provocărilor

din domeniile-cheie precum participarea la dialog, advocacy, angajamentul membrilor și dezvoltarea instituțională.

La întrevedere au participat Igor Zubcu, președintele CNSM, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, Sergiu Morari, consilier principal al CNSM, Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, și Valeriu Cazacu, șeful Departamentului relații internaționale, mass-media și tehnologii informaționale al CNSM.

Igor Zubcu a prezentat activitatea CNSM, obiectivele mișcării sindicale și provocările actuale, subliniind importanța alinierii la valorile europene în domeniul dialogului social, inclusiv Pilonul European al Drepturilor Sociale.

„Ne dorim să dezvoltăm parteneriate solide pentru atingerea acestor obiective, iar colaborarea cu SOCIEUX+ ne va sprijini în consolidarea capacităților instituționale și la adoptarea celor mai bune practici europene”, a declarat Igor Zubcu. >> p.2

ABONAREA 2025 A ÎNCEPUT

DRAGI CITITORII!

Puteți perfectă abonamentul la orice oficiu poștal.

Abonarea online: <https://services.posta.md/abonarea2025#/publication/36>

Costul abonamentului: 3 luni - 120 lei, 6 luni - 240 lei, 1 an - 440 lei

» ACTIVITATEA SINDICALĂ 2

Relații internaționale

SOCIEUX+ susține consolidarea dialogului social în Republica Moldova

(Continuare din p. 1)

De asemenea, liderul sindical a comunicat despre colaborarea CNSM cu Biroul Organizației Internaționale a Muncii al Activităților Lucrătorilor (ILO-ACTRAV), Confederația Internațională a Sindicatelor (ITUC), Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC), Comitetul Economic și Social European (CESE), organizații sindicale din țări precum România, Austria, Elveția și Danemarca, dar și organizații ale societății civile din Republica Moldova.

Experții SOCIEUX+ au fost informați despre eforturile CNSM pentru dezvoltarea dialogului social la toate nivelurile, procesele de consultare și negociere în cadrul Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, precum și despre solicitările CNSM privind majorarea salariu-

lui minim în conformitate cu Directiva UE 2022/2041. De asemenea, s-au abordat aspecte legate de provocările de pe piața

muncii din Republica Moldova, inclusiv situația tinerilor.

Experții SOCIEUX+ și-au exprimat des-

chiderea de a sprijini CNSM în consolidarea dialogului social, oferind suport în procesul de consultare și negociere colectivă. Pe baza evaluărilor pe care le vor efectua, se va elabora un program de instruire destinat formatorilor sindicali, care va sprijini dezvoltarea instituțională a CNSM și consolidarea unui dialog social eficient.

Discuțiile au vizat, de asemenea, provocările legate de participarea la dialogul social național și sectorial, strategiile de mobilizare a membrilor, dificultățile în crearea organizațiilor sindicale în companiile transnaționale, precum și situația în domeniul dialogului social din Polonia și Belgia.

Precizăm că obiectivul general al SOCIEUX+ este extinderea și îmbunătățirea accesului populației la oportunități mai bune de angajare și dezvoltarea sistemelor de protecție socială inclusive.

Reuniune

Sindicatul din sectorul public din Europa de Sud-Est au analizat viitorul muncii

Lideri sindicali și experți din domeniul muncii s-au reunit, pe 12 martie, în capitala Bulgariei, Sofia, pentru a discuta provocările actuale din sectorul public și pentru a consolida acțiunile sindicale la nivel european. Evenimentul organizat de Federația Sindicatelor Serviciilor Publice Europene EPSU aduce în prim-plan teme esențiale precum digitalizarea serviciilor publice, recrutarea sindicală, provocările pieței muncii și rolul tinerilor în sindicate.

Republica Moldova a fost reprezentată la acest eveniment de Victoria Niță, președinta Federației Sindicale „Sindenergo”, Natalia Chihai, vicepreședinta al Federației Sindicale „Sănătatea”, Veaceslav Rufala, președintele Federației Sindicatelor din Energetică și Industrie, Mihail Lașcu, președinte de onoare al Federației „Sindlex”. Aceștia au participat la dezbateri privind transformările din sectorul public. Prezența lor subliniază angajamentul sindicatelor moldovenești în procesul de modernizare și protecție a drepturilor angajaților din domeniul serviciilor publice.

Reuniunea a debutat cu discursuri susținute de oficialități și reprezentanți ai

sindicatelor europene, printre care Paolo Panzeri, secretar general adjunct al EPSU, și Borislav Gutsanov, reprezentant al Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale din Bulgaria. Printre temele principale abordate se numără: digitalizarea serviciilor publice și impactul asupra lucrătorilor, prezentată de Rositsa Milekova, vicepreședinta al Institutului Sindical pentru Cercetarea Economică și Socială din Bulgaria; provocările pieței muncii, analizate de Dimitar Manolov, președintele Confederației Podkrepa, și Plamen Dimitrov, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Bulgaria CITUB; rolul tinerilor în sindicate, temă discutată în cadrul reuniunii Grupului de lucru pentru tineret EPSU WGEG.

Pe parcursul celor două zile, delegații au discutat strategii pentru consolidarea sindicatelor în Europa de Sud-Est și au analizat soluții pentru problemele actuale ale lucrătorilor din sectorul public. Evenimentul a reprezentat o oportunitate pentru schimburi de bune practici și pentru crearea unor inițiative comune la nivel european, menite să sprijine angajații din serviciile publice într-un context economic și tehnologic în continuă schimbare.

Natalia HADĂRCĂ

Eveniment

Masă rotundă la Rezina cu genericul „Femeia informată este și protejată”

Pe 11 martie curent, în Palatul raional de cultură din Rezina, s-a desfășurat o masă rotundă cu genericul „Femeia informată este și protejată”, la care au participat aproape 60 de sindicaliste din toate ramurile sindicale.

Vera Platon, reprezentanta CNSM în raionul Rezina, a prezentat o informație succintă a rezultatelor relevante înregistrate de CNSM în anul 2024 și obiectivele trasate pentru anul 2025. Ea a accentuat, îndeosebi, majorarea salariului minim pe țară, majorarea scutirilor la calcularea impozitului pe venit, acordarea facilităților tinerilor specialiști cu studii superioare în medicina veterinară ș. a. Toate acestea au fost obținute prin implicarea nemijlocită a sindicatelor, fiind obținute mai multe beneficii de ordin social-economic pentru membrii de sindicat.

Reprezentanta CNSM în teritoriu a trecut în revistă problemele cu care se confruntă femeile, menționând că acestea muncesc în toate sectoarele, iar unora nu știu cum să le soluționeze, de aceea, buna informare sub aspect juridic le poate fi de folos.

Tatiana Batista, șefa a subdiviziunii teritoriale CTAS, a vorbit despre modul de solicitare, stabilirea și plata prestațiilor sociale, precum și despre modificările în legislația vizând pensionarea, recalcularea pensiei.

Simion Cheaburu, șef adjunct al secției securitatea publică din cadrul Inspectoratului de Poliție Rezina, a relatat despre violența în familie și acțiunile de prevenire a acesteia. El a informat asistența despre multiple cazuri de violență în familie la nivel de raion, îndemnând femeile să informeze colege de lucru despre astfel de cazuri, ca să lupte împotriva acestor devieri de la normă, precum și să sune la „linia fierbinte”.

Ana Negură, șefa secției ocuparea forței de muncă Rezina, a vorbit despre respectarea legislației în domeniul raporturilor de muncă, asigurarea împotriva șomajului. Ea a informat asistența despre serviciile oferite persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, despre piața muncii, ghidare, reabilitarea profesională a persoanelor cu dizabilități, identificarea tinerilor NEET ș. a., asistența la inițierea unei afaceri, susținerea proiectelor locale.

Ludmila Calin, medic la Centrul de Sănătate Rezina, a fost ascultată cu mult interes de către femei în ceea ce privește prevenirea și tratamentul maladiilor cardiovasculare și al diabetului zaharat, impactul bolilor cardiovasculare, ea subliniind că bolile cardiovasculare pot fi prevenite printr-un stil de viață sănătos, pentru a nu se ajunge la intervenții medicale.

Cor. VP

Cimișlia

Protecția socială a salariaților, în atenția membrilor de sindicat

Lideri și membri de sindicat din raionul Cimișlia au participat miercuri, 12 martie, la un seminar cu tema protecția socială a salariaților, modificări în legislație.

Sergiu Iurcu, consilier superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM, a menționat că în Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la UE pentru anii 2024-2027 este prevăzută transpunerea, până în septembrie 2025, a Directivei UE 2022/2041 privind salariile minime adecvate în Uniunea Europeană.

Directiva respectivă a UE prevede stabilirea salariului minim de 50% din salariul mediu sau 60% din salariul median. Totodată, directiva stipulează că rata de acoperire cu negocieri colective trebuie să cuprindă 80% dintre salariați, adică să fie dublu cum este în prezent în Republica Moldova. Acesta este unul dintre obiectivele CNSM, de a spori semnificativ numărul membrilor de sindicat, a spus Sergiu Iurcu.

De la 1 ianuarie 2025, salariul minim pe țară este de 5500 de lei, pentru un program complet de muncă de 169 de ore pe lună, ceea ce echivalează cu 32,54 lei pe oră. Tot de la 1 ianuarie 2025, salariul minim pentru unitățile din sectorul real este de 6000 de

lei, pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în medie pe lună), ceea ce reprezintă 35,50 lei pe oră.

În unele sectoare, salariații beneficiază și de sporuri la leafă, iar aceste adaosuri au crescut, de la 1 ianuarie 2025. De exemplu, cadrele cu funcții de conducere din instituțiile de învățământ general și profesional tehnic cărora li s-au acordat grade manageriale beneficiază, proporțional timpului efectiv lucrat, de spor lunar în mărime de 1000 de lei, pentru gradul managerial II (față de 300 de lei, cum era până la 1 ianuarie 2025), de spor lunar în valoare de 1500 de lei, pentru gradul managerial I (era 600 de lei), de spor lunar de 2000 de lei, pentru grad managerial superior (față de 1000 de lei, cum era până la 1 ianuarie 2025).

Sergiu Iurcu a precizat că există surse de venit imposabile și neimpozabile, iar cele neimpozabile sunt: indemnizația unică primită în urma accidentului de muncă sau în urma unei boli profesionale, plățile primi-

te de către salariați în scopul compensării costurilor pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor de la vârsta de la până la trei ani, în mărime ce nu depășește 2500 de lei lunar pentru fiecare copil al salariatului, cadourile în natură, inclusiv voucherile oferite salariaților, al căror cuantum anual nu depășește cumulativ valoarea de 10% din salariul mediu lunar prognozat.

La activitatea din raionul Cimișlia, au fost prezenți doi experți ai SOCIEUX+: Konstancja Piatkowska, expert în politici

publice, consilier la Ministerul Dezvoltării Economice și Tehnologiei din Polonia, și Noviti Spero Houmeu, expert în managementul și dezvoltarea resurselor umane, secretar permanent – FGTB Centrale Générale, Belgia, care se află în Republica Moldova într-o vizită de studiu. Experții respectivi au ca obiectiv să ajute sindicatele din R. Moldova să își sporească capacitățile de participare la dialogul social, advocacy, precum și de dezvoltare instituțională.

Daniela MORARI

Promovarea drepturilor

Fortificarea capacităților sindicale în Căușeni

Lilia Franț, vicepreședintă a CNSM, și Sergiu Iurcu, consilier superior în cadrul Departamentului protecție social-economică al CNSM, au participat recent, la Căușeni, la activități de sporire a capacităților structurilor sindicale din teritoriul în promovarea și îmbunătățirea drepturilor și garanțiilor salariaților, membri de sindicat.

Astfel, au fost organizate activități de consultare cu reprezentanții structurilor sindicale ramurale în teritoriul privind candidaturile reprezentanților CNSM în aceste structuri administrative și le-a fost adusă la cunoștință o informație despre principalele realizări ale CNSM, precum și cele mai importante modificări în cadrul legal ce vizează domeniul protecției social-economice.

Pentru a fi propusă Comitetului Confederal al CNSM pentru numire, în raionul Căușeni a fost agreată pentru a fi reprezentantă a CNSM candidatura Nataleei Andrieș, care reprezintă Federația Sindicală a Educației și Științei.

În ceea ce privește protecția social-economică, s-au adus la cunoștință realizările la care CNSM a avut o contribuție considerabilă: creșterea salariului minim pentru anul 2025 în sectorul bugetar și în sectorul real al economiei, prin semnarea convenției colective (nivel național) dintre CNSM și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova; sporirea prestațiilor sociale pentru salariați; facilități și deduceri în cazul impozitului pe venit al salariaților ș. a.

De asemenea, liderii de sindicat din teritoriul au venit cu clarificări și întrebări pe marginea problemelor cu care se confruntă: aplicarea unor prevederi ale Legii 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar; deducerea cheltuielilor persoanelor fizice pentru serviciile medicale și serviciile educaționale la calcularea impozitului pe venit; calcularea stagiului pentru stabilirea pensiei pentru carieră lungă ș. a.

Cor. VP

Instruire

Securitatea și sănătatea în muncă, abordate de sindicaliștii din sud

Peste 150 de sindicaliști din raioanele Ștefan Vodă, Comrat, Ceadâr-Lunga, Vulcănești și Cahul, reprezentând diverse sectoare economice, au participat recent la seminare de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM).

Instruirile au fost organizate de centrele sindicale național-ramurale, cu sprijinul inspectorilor de la Inspectoratul Muncii al Sindicatelor.

În cadrul instruirilor, inspectorii Vasile Siloci și Vladimir Gorban au prezentat modificările recente ale legislației muncii în domeniul SSM, procedurile de atestare a locurilor de muncă, evaluarea riscurilor profesionale, precum și elaborarea documentației necesare la nivel de unitate.

Inspectorii au subliniat obligația angajatorilor de a deține un set de documente esențiale pentru conformitatea cu normele SSM și prevenirea accidentelor de muncă. Acestea includ: ordine de numire

a responsabililor de SSM, certificate de atestare în domeniu, instrucțiuni de securitate și sănătate în muncă, evaluarea factorilor de risc profesional, planul anual de protecție și prevenire, registre obligatorii specifice SSM.

Totodată, s-a accentuat necesitatea actualizării și verificării periodice a acestor documente pentru menținerea unui mediu de lucru sigur și sănătos.

Participanții au primit răspunsuri și recomandări practice privind aplicarea măsurilor de securitate la locul de muncă, acordarea primului ajutor, examinările medicale, utilizarea echipamentelor de protecție și responsabilitățile legale în cazul nerespectării normelor SSM.

Pentru anul 2025, inspectorii de muncă ai Inspectoratului Muncii al Sindicatelor vor efectua vizite la 263 de entități, atât din sectorul bugetar, cât și din economia reală, pentru a oferi suport metodologic și practic în implementarea măsurilor de securitate și sănătate în muncă.

Dialog social

ETUC a semnat Pactul pentru dialog social european cu Comisia Europeană

Împreună cu organizațiile patronale și Comisia Europeană, Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC) a semnat, la 5 martie, Pactul pentru dialog social european. Potrivit unui comunicat de presă, difuzat de ETUC, pactul are menirea de a consolida rolul partenerilor sociali în modelarea pieței muncii, a ocupării forței de muncă și a politicilor sociale.

Ca parte a Pactului, Comisia Europeană se angajează să sprijine dialogul social, la toate nivelurile, din punct de vedere politic, financiar și administrativ, într-un mod eficient, și prin promovarea dezvoltării capacităților partenerilor sociali naționali.

Părțile Acordului se angajează să lucreze în comun pentru a construi dialogul social european pe baze solide prin asigurarea sprijinului politic, financiar și administrativ pentru partenerii sociali, inclusiv prin inițiative de consolidare a capacităților, prin consolidarea căii de implementare a acordurilor cu partenerii sociali privind dreptul UE, prin asigurarea că partenerii sociali sunt consultați în mod semnificativ cu privire la programul de lucru al Comisiei Europene, prin stabilirea unui reprezentant pentru dialog social.

Esther Lynch, secretar general al ETUC, a

declarat că „niciieri în lume nu există o cultură mai puternică, norme, practici și reguli mai puternice privind dialogul social. Aceasta este calea europeană și aceasta este puterea noastră, a menționat Ester Lynch.

„Avem o veche zicală în partea noastră de lume: „prevenirea este mai bună decât vindecarea”. Atunci când sindicatele și angajatorii identifică probleme și pun în aplicare soluții prin dialog, înainte ca problemele să fie lăsate să se acumuleze și să se răspândească, asta este exact ceea ce facem”, a subliniat secretarul general al ETUC.

„Toți simțim vânturile tulburi ale unei lumi în schimbare, dar alegem să ne angajăm față de ceea ce știm că ne-a oferit: tradiția noastră europeană de dialog social, de compromis și de construire a consensului social”, a mai spus Ester Lynch.

La rândul său, Claes-Mikael Ståhl, secre-

tar general adjunct al ETUC, a declarat că Pactul pentru Dialog Social European este rezultatul unor negocieri dure, iar toți cei din jurul mesei au adus o atitudine constructivă.

„Mergând înainte, înfruntând provocările noastre colective, să ducem mai departe această atitudine constructivă. Avem o bază solidă pe care să ne construim. Vom fi parte din soluție”, a menționat secretarul general adjunct al ETUC.

Confederația Europeană a Sindicatelor (ETUC) a fost înființată în 1973 și are în prezent membri din 83 de confederații sindicale naționale din 36 de țări europene, precum și 12 federații industriale europene, constituind un total de 60 de milioane de membri. ETUC are sediul la Bruxelles, Belgia.

CNSM este membru al ETUC din luna octombrie 2022.

Daniela MORARI

Sângerei

Contractul colectiv de muncă, în atenția membrilor de sindicat

Sindicatele reprezintă vocea angajaților și un factor esențial în asigurarea drepturilor și garanțiilor sociale ale acestora. În acest context, la Consiliul Raional Sângerei a avut loc recent o ședință a Centrului Sindical Rural Teritorial Sângerei din domeniul serviciilor publice, un eveniment dedicat consolidării protecției salariaților și promovării unui parteneriat echitabil între angajați și angajatori.

În cadrul reuniunii, Marcel Găscă, jurist din cadrul Federației „SINDASP”, a abordat subiecte esențiale privind contractul colectiv de muncă. El a pus accent pe clauzele contractuale și garanțiile sociale destinate membrilor de sindicat.

La rândul său, Marina Teleucă, președinta Centrului Sindical Rural Teritorial Sângerei, a subliniat importanța unității și a implicării active a membrilor de sindicat în procesul de apărare a drepturilor lor.

Doamnele, membre de sindicat, au fost felicitate cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii și au primit în dar flori, ca simbol al recunoștinței pentru contribuția lor în activitatea sindicală și în comunitate.

Prin astfel de inițiative, mișcarea sindicală demonstrează încă o dată că solidaritatea, dialogul și respectul reciproc constituie cheia pentru un mediu de muncă echitabil și armonios.

Cor. VP

Abordare

Măsurile pentru diminuarea fenomenului muncii la negru în toate sectoarele

Munca la negru și fenomenul salariului „în plic” reprezintă provocări majore pentru economia Republicii Moldova, afectând atât stabilitatea financiară a statului, cât și drepturile fundamentale ale angajaților.

Salariile neoficiale, în special, în sectoarele cu venituri mici, sunt o practică larg răspândită, în care angajatorii plătesc doar o parte din leafă pe cale oficială, iar restul se achită în mod nereglementat, evitând astfel taxele și contribuțiile sociale. Această metodă, deși poate părea avantajoasă pe termen scurt, adâncește inegalitățile și pune în pericol protecția socială a angajaților.

Începând cu anul 2025, autoritățile din Republica Moldova au intensificat eforturile pentru combaterea acestui fenomen, iar Inspectoratul de Muncă a reușit să scoată din zona gri a economiei 574 de persoane, integrându-le în sectorul oficial al muncii. Comparativ cu anul precedent, când peste 2000 de angajați au fost trecuți pe contracte legale, acest progres este semnificativ, reflectând o tendință pozitivă în registrul integrării angajaților în economia formală. Cu toate acestea, numărul

angajaților care primesc salarii „în plic” rămâne îngrijorător de mare, iar combaterea acestui fenomen continuă să reprezinte o provocare majoră.

Pentru a combate aceste practici dăunătoare, autoritățile din R. Moldova au implementat un cadru legislativ mai strict, care include sancțiuni mai severe pentru angajatorii care nu respectă regulile. Aceste măsuri sunt adaptate la standardele internaționale, iar inspectorii de muncă au fost instruiți să aplice strategii moderne de control, inclusiv analize de risc mai eficiente, care permit identificarea și sancționarea mai rapidă a angajatorilor care încalcă legea.

Sindicatele au un rol esențial în procesul de combatere a muncii la negru și în promovarea drepturilor muncitorilor. Acestea colaborează strâns cu autoritățile pentru a crea un cadru de muncă echitabil și pentru a sprijini angajații în demersurile lor de a obține salarii corecte și contracte de muncă oficiale. Sindicatele și patronatele au propus ca salariul minim să fie majorat la 6000 de lei, o inițiativă care ar putea contribui semnificativ la reducerea salariilor informale și la încurajarea angajării legale. Creșterea salariului minim

ar obliga angajatorii să declare integral veniturile angajaților, ceea ce ar putea diminua practica salariilor „în plic”.

De asemenea, schimbarea mentalității angajaților este un factor cheie în combaterea muncii la negru. Mulți muncitori acceptă salarii neoficiale fără a conștientiza riscurile pe termen lung, iar acest comportament poate fi schimbat doar prin campanii de informare și educație. Statul, alături de sindicate, promovează astfel de campanii pentru a ajuta angajații să înțeleagă importanța obținerii unui contract de muncă oficial, în care să fie stipulate clar toate drepturile lor. Tot mai mulți lucrători cer acum să fie angajați conform legii, iar acest trend este un semn că percepția publicului asupra muncii la negru se schimbă.

În pofida progreselor semnificative din ultimii ani, problema muncii la negru nu poate fi eradicată complet fără o schimbare de mentalitate la nivelul întregii societăți. Este nevoie de eforturi susținute din partea autorităților, a sindicatelor și a angajatorilor, pentru a crea un climat economic în care să fie mai puțin atractivă practica salariilor „în plic”.

Natalia HADĂRCĂ

Legislație

Acordul de securitate socială Moldova-Italia, un sprijin real pentru diaspora

Italia este una dintre principalele destinații pentru moldovenii care aleg să muncească în străinătate. Conform datelor oficiale, în Italia sunt înregistrați peste 188.000 de cetățeni moldoveni, iar numărul real este, cel mai probabil, mult mai mare. Majoritatea lucrează în construcții, îngrijire personală și în alte servicii esențiale, contribuind nu doar la economia italiană, ci și la cea moldovenească, prin banii trimiși acasă familiilor.

Pentru această comunitate numeroasă, ratificarea Acordului de securitate socială dintre Republica Moldova și Italia de către Senatul Italian pe 5 martie curent este o veste extrem de bună. Acest acord va permite moldovenilor care au muncit legal în ambele țări să-și cumuleze perioadele de contribuție, facilitând accesul la pensii și la alte beneficii sociale. Practic, dacă cineva a muncit și a plătit contribuții atât în Italia, cât și în R. Moldova, acele perioade vor fi luate în considerare împreună la calcularea pensiei.

O altă schimbare majoră pe care o aduce acest acord este simplificarea procesului de solicitare a pensiei. Până acum, mulți moldoveni trebuiau să meargă personal în Italia pentru a depune cererile și documentele necesare. Odată ce acordul intră

în vigoare, acest lucru nu va mai fi necesar – pensiile vor putea fi solicitate și primite direct în Moldova, fără costuri suplimentare.

Ministrul Muncii și Protecției Sociale, Alexei Buzu, a subliniat că acest acord este un pas concret spre o mai bună protecție socială pentru moldovenii din Italia, oferindu-le drepturi egale cu cetățenii locali. De asemenea, acordul reglementează și alte beneficii sociale, cum ar fi pensia de dizabilitate cauzată de boală sau accident de muncă, precum și pensia de urmaș pentru familiile celor decedați.

Parlamentul Republicii Moldova a ratificat acest acord încă pe 28 noiembrie

2024, după ce documentul fusese semnat la Roma, pe 31 octombrie 2024. După finalizarea tuturor procedurilor în Italia, acordul va intra oficial în vigoare, aducând beneficii reale moldovenilor care și-au petrecut o bună parte din viață muncind în această țară.

Inițiativa respectivă este un exemplu clar al modului în care guvernele pot sprijini cetățenii din diaspora, asigurându-le drepturile și oferindu-le o siguranță socială mai mare. Pentru mulți moldoveni din Italia, acest acord înseamnă mai mult decât un document oficial – este o garanție că anii de muncă depuși vor fi recunoscuți și că, la bătrânețe, vor avea parte

de o pensie decentă, indiferent dacă aleg să rămână în Italia sau să se întorcă acasă.

Sindicatul, interesat de situația moldovenilor din Italia

Amintim că, pe 5 februarie 2025, Igor Zubcu, președintele CNSM, a avut o întâlnire oficială cu Maxim Arghir, consulul Republicii Moldova la Padova, Italia.

Discuțiile s-au axat pe situația muncitorilor moldoveni din Italia, drepturile acestora. Președintele CNSM a subliniat importanța consolidării dialogului cu sindicatele italiene, pentru a oferi sprijin lucrătorilor moldoveni și pentru a le garanta respectarea drepturilor fundamentale.

De asemenea, s-a discutat despre inițiative comune care ar putea facilita accesul muncitorilor moldoveni la informații despre legislația muncii din Italia și despre protecția pe care o pot obține.

Totodată, un punct esențial al dialogului a fost identificarea unor activități comune pe care sindicatele din Republica Moldova, în colaborare cu consulatul și cu Ambasada din Italia, le pot organiza pentru a atrage muncitorii moldoveni să revină acasă.

Întrevederea a reprezentat un pas important în direcția consolidării colaborării dintre autoritățile diplomatice și sindicate, în beneficiul cetățenilor Republicii Moldova care muncesc în Italia.

Inițiativă legislativă

Deputatele au lansat un proiect de lege în susținerea tuturor femeilor

În ajunul Zilei Internaționale a Femeii, Platforma Deputatelor din Parlamentul Republicii Moldova, în colaborare cu Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV), a prezentat un proiect de lege esențial pentru creșterea siguranței și a protecției femeilor și fetelor din Republica Moldova.

Acest proiect este elaborat în Spiritul implementării Convenției Consiliului Europei și conține mai multe modificări ce vizează legislația din domeniu, dar trebuie menționate trei aspecte importante.

1. Violența împotriva femeilor prin intermediul tehnologiei informaționale sau comunicațiilor electronice va fi pedepsită și femeile supuse violenței digitale vor putea obține măsuri de protecție.

2. Extinderea termenului ordonanței de protecție pentru femeile victime și extinderea ordinului de restricție de urgență pentru agresori. Pentru ordonanța de protecție

propunem să fie extins termenul de la trei luni la șase luni. Pentru ordinul de restricție de urgență se propune extinderea termenului de la 10 la 20 de zile.

3. Al treilea aspect vizează noțiunea de fomicid, care a fost introdusă în legislația națională în vara anului trecut. Astfel avansăm cu incriminarea penală a fomicidului.

„Angajamentul Platformei Femeilor Deputate rămâne neabătut, este să fie alături de toate fetele și femeile din țara noastră! Vom lupta pentru drepturile lor și vom merge în această luptă până atât de

departe, până unde se poate. Felicitări, dragi femei! Stăm aproape și ne susținem una pe alta. Așa vom reuși! Femeile acestei țări au nevoie de siguranță, de respect și de legi care să le protejeze demnitatea! Vocea noastră trebuie să fie una de acțiune, nu doar de solidaritate! Vă invităm să susțineți acest proiect și să discutați împreună despre cum putem construi o societate mai sigură pentru toate fetele și femeile din Republica Moldova!”, se arată într-un comunicat al Platformei Deputatelor din Parlamentul Republicii Moldova.

Criză

Salariile polițiștilor, insuficiente! MAI recunoaște dezechilibrul din sistem

Sistemul polițienesc din Republica Moldova se confruntă cu un deficit de personal care pune în pericol eficiența și siguranța publică. Cota de abandonare a sistemului a ajuns, în 2024, la 12%, în timp ce numărul noilor veniți este insuficient – o creștere de doar 13%. Aceste date reflectă o realitate îngrijorătoare: poliția moldovenească riscă să piardă în continuare din resursele umane esențiale pentru menținerea ordinii publice.

În fața acestei crize, Ministerul Afacerilor Interne (MAI) a recunoscut că salariile polițiștilor sunt un factor major în lipsa de atractivitate a meseriei. Într-un interviu recent, ministrul de Interne, Daniella Misail-Nichitin, a subliniat: „Ne vom concentra pe atractivitatea meseriei de polițist. Majorarea salariilor a fost de 10% începând cu ianuarie, dar ne dorim ca aceste creșteri să fie și mai mari. Continuă să existe un dezechilibru între remunerarea în diferite sisteme de aplicare a legii”.

Datele recente arată că salariul unui polițist debutant se ridică la 11.000 de lei, iar valoarea de referință a salariilor a fost majorată la începutul anului 2025 de la 1.900 la 2.300 de lei, o creștere de 1.000 de lei. Cu toate acestea, autoritățile recunosc că aceste măsuri nu sunt suficiente pentru a atrage și reține specialiști bine pregătiți.

Sindicatul a intensificat presiunile pentru creșterea salariilor suplimentare, subliniind că riscurile și responsabilitățile profesiei nu sunt reflectate corespunzător în remunerația oferită. În acest context, MAI ia în considerare noi măsuri pentru a reduce plecările din sistem.

Cu un deficit semnificativ de personal și condiții salariale insuficiente, poliția din Republica Moldova se află într-un punct critic. Dacă nu vor fi implementate soluții mai rapide și mai eficiente, criza din sistemul de ordine publică va continua să crească, afectând securitatea națională.

Economistul

Salariul mediu lunar în anul 2024: evoluția acestuia și situația pe domenii

Ana MOLDOVANU,
consilier superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform datelor Biroului Național de Statistică, în unitățile din sectorul real cu patru și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, salariul mediu lunar brut în anul 2024 a constituit 14096,7 lei, fiind în creștere față de 2023, în valoare nominală, cu 14,1%, iar în termeni reali - cu 9%.

În trimestrul IV din 2024, salariul mediu lunar brut a constituit 15024,5 lei, fiind în creștere cu 12,1% față de trimestrul IV al anului 2023 și cu 6,4% față de trimestrul III din 2024.

Indicele câștigului salarial real (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum), față de trimestrul IV din 2023, a fost de 105,9%. Astfel, câștigul salarial al angajaților s-a majorat în termeni reali doar cu 5,9%.

În sectorul bugetar, în trimestrul IV din 2024, câștigul salarial mediu lunar a constituit 12849,5 lei (cu 10,6% mai mult față de trimestrul IV din 2023), iar în sectorul real - 15776,9 lei (cu 12,5% mai mult față de trimestrul IV din 2023).

Câștigul salarial mediu lunar brut în trimestrul IV din 2024 față de trimestrul IV din 2023, pe activități economice, este următorul:

În ramura agriculturii, silviculturii și pescuitului - 10066,8 lei, fiind în creștere față de această perioadă cu 13,8%;

În industrie, total: 13776,5 lei, în creștere cu 14,2%;

- în industria extractivă - 13957,2 lei, în creștere cu 26,6%;

- în industria prelucrătoare - 12415,7 lei, în creștere cu 10,6%;

- producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - 24313,3 lei, în creștere cu 24,1%;

- distribuirea apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare - 12989,7 lei, în creștere cu 21,1%;

În construcții - 13023,6 lei, în creștere cu 13,7%;

În comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor - 13324,6 lei, în creștere cu 12%;

Transport și depozitare - 12409,6 lei, în creștere cu 11,7%;

Activități de cazare și alimentație publică - 9941,2 lei, în creștere cu 21,8%;

Informații și comunicații - 36370,9 lei, în creștere cu 16%;

Activități financiare și de asigurări - 28179,7 lei, în creștere cu 9,4%;

Tranzacții imobiliare - 12329,5 lei, în creștere cu 18,5%;

Activități profesionale, științifice și tehnice - 16709 lei, în creștere cu 7,9%;

Activități de servicii administrative și activități de servicii de suport - 11911,2 lei, în creștere cu 22,8%;

Administrația publică și apărare; asigurări sociale obligatorii - 16993 lei, cu 9%;

Învățământ - 12358,6 lei, în creștere cu 12,5%;

Sănătate și asistență socială - 16781,4 lei, în creștere cu 6,2%;

Artă, activități de recreere și de agrement - 10876,2 lei, în creștere cu 8,7%;

Alte activități de servicii - 18946,6 lei, în creștere cu 12,9%.

Pornind de la datele statistice, concluzionăm că cele mai mari valori ale câștigului salarial mediu lunar, în trimestrul IV al anului 2024, s-au înregistrat în următoarele activități:

• informații și comunicații - 36370,9 lei;

• activități financiare și de asigurări - 28179,7 lei;

• producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - 24313,3 lei.

Cele mai mici valori ale câștigului salarial mediu lunar s-au înregistrat în:

• activități de cazare și alimentație publică - 9941,2 lei;

• agricultură, silvicultură și pescuit - 10066,8 lei;

• artă, activități de recreere și de agrement - 10876,2 lei.

Comparativ cu trimestrul IV din 2023, câștigul salarial a crescut în toate activitățile economice. Cele mai semnificative creșteri s-au înregistrat în:

• industria extractivă - cu 26,6%;

• producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - cu 24,1%;

• activități de servicii administrative și activități de servicii suport - cu 22,8%;

• activități de cazare și alimentație publică - cu 21,8%;

• distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare - cu 21,1%.

Comparativ cu trimestrul III din 2024, câștigul salarial a crescut cu 6,4%. Creșteri ale câștigului salarial s-au înregistrat în toate activitățile, cele mai mari fiind:

• producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat - cu 14,9%;

• alte activități de servicii (secțiunea 5 din CAEM-3 - Clasificatorul activităților din economia Moldovei, inclusiv activități ale organizațiilor patronale, sindicale, repararea calculatoarelor și a altor articole personale, activități de servicii personale etc.) - cu 11,6%;

• sănătate și asistență socială - cu 11,4%.

Sub nivelul salarial mediu pe economie, în trimestrul IV din 2024, au fost salariați angajații din ramurile:

• agriculturii, silviculturii și pescuitului - 66%;

• activități de cazare și alimentație publică - 66,2%;

• artă, recreere și agrement - 72,4%;

• activități de servicii administrative și activități de servicii de suport - 79,3%;

• industria prelucrătoare - 82,6%;

• transport și depozitare - 82,6%;

• tranzacții imobiliare - 82,1%;

• învățământ - 82,3%;

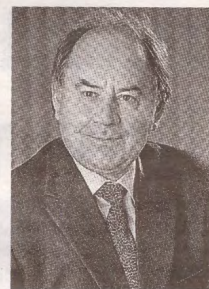
• construcții - 86,7%;

• distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare - 86,5%.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție răspunde juristul Ion PREGUZA.

Obligațiile funcționale și drepturile angajatului și ale angajatorului

Acum câteva săptămâni, la angajarea mea în serviciu, bănuiam că voi fi informată despre mai multe condiții ale muncii în funcția propusă. Însă mi s-au adus la cunoștință, succint, doar obligațiile mele funcționale care erau propuse în contractul individual de muncă și drepturile angajatorului, cum ar fi tragerea salariilor la răspundere disciplinară și altele. Vă rog să-mi spuneți ce presupune informarea persoanei care se angajează?

Ala Burdujan, Bălți

Încheierea contractului individual de muncă în condițiile prevăzute de legislație are o importanță considerabilă pentru ambele părți ale acestui act juridic. Anume din aceste considerente, relațiile în domeniul muncii dintre părțile contractuale nu sunt lăuate la latitudinea acestora. Prin lege, este detaliat reglementată procedura încheierii, executării, modificării, suspendării și încetării contractului individual de muncă.

Procedura încheierii contractului individual de muncă determină necesitatea respectării mai multor prevederi legale, precum și a principiului „libertății muncii”, cuprinzând și dreptul la munca liber aleasă sau acceptată. Libertatea muncii, garantată prin Constituția țării (art. 44) și Codul muncii (art. 6), este în deplină corespundere cu actele normative internaționale.

Important de menționat că, în procesul negocierii contractului individual de muncă, persoana care se angajează trebuie să-și formeze propria convingere asupra condițiilor de muncă propuse în contract, astfel fiind sigur în luarea deciziei privind acceptarea sau respingerea acestora.

Or, angajatorul, în procesul negocierii contractului individual de muncă, ar putea induce în eroare pe viitorul salariat cu privire la condițiile de muncă nepotrivite oferite acestuia, poate nu cu bună credință.

„Angajatorul este obligat să informeze persoana în cauză despre condițiile de activitate în funcția propusă

Pentru a preveni astfel de situații, art. 48 alin. (1) din Codul muncii (în redacția Legii nr.52/2016) prevede că, anterior angajării sau transferării într-o nouă funcție, angajatorul are obligația de a informa persoana care urmează a fi angajată sau transferată despre condițiile de activitate în funcția propusă, oferindu-i informația prevăzută la art. 49 alin. (1) din Codul muncii, precum și informația privind perioadele de preaviz ce urmează a fi respectate de angajator și salariat în cazul încetării activității.

Așadar, în cazul angajării unei persoane, până la încheierea contractului individual de muncă, angajatorul este obligat (ci nu doar este în drept) să înștiințeze persoana care se angajează despre condițiile concrete care trebuie să fie incluse în contract, pornind de la clauzele principale specificate expres în art. 49 alin. (1) din Codul muncii.

Potrivit normei prenotate, obligația de informare a persoanei selectate în vederea angajării sau a salariatului, în cazul transferului, se consideră îndeplinită de către angajator la momentul semnării contractului sau a acordului suplimentar la contractul individual de muncă.

O altă sarcină obligatorie a angajatorului decurge din dispoziția alin. (2) al art. 48 din Codul muncii, care stabilește că, la angajare, salariatului îi vor fi puse la dispoziție, suplimentar, convențiile colective care-i sunt aplicabile, contractul colectiv de muncă, regulamentul intern al unității, dacă este elaborat și aprobat de angajator, precum și informația privind cerințele de securitate și sănătate în muncă aferente activității sale.

Informarea cu privire la condițiile de activitate constituie o sarcină a angajatorului și în cazul în care salariatul urmează să-și desfășoare activitatea în străinătate. La angajarea în Republica Moldova a cetățenilor străini, potrivit alin. (4) al aceluiași articol din Codul muncii, se vor lua în considerare, de asemenea, prevederile legislației în domeniul migrației de muncă, precum și dispozițiile relevante ale tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Protecție

Luna martie, dedicată drepturilor consumatorilor de pretutindeni

În fiecare an, pe 15 martie, este celebrată Ziua Mondială a drepturilor consumatorilor. Organizația Internațională a Uniunilor de Consumatori stabilește o temă de actualitate, de interes global pentru consumatori. Pentru anul 2025, aceasta va fi „Tranziția către un stil de viață sustenabil” și subliniază importanța adoptării unor practici de consum responsabile, care să reducă impactul negativ asupra mediului și să promoveze un viitor mai durabil.

Aceasta vizează schimbarea comportamentului consumatorilor prin alegeri mai conștiente în ceea ce privește produsele și serviciile utilizate, încurajând eficiența energetică, reducerea deșeurilor, economia circulară și utilizarea resurselor regenerabile.

Priorități și perspective

De asemenea, subiectul pune accent pe rolul autorităților, al producătorilor și al organizațiilor de consumatori în facilitarea acestei tranziții prin reglementări adecvate, educație și acces la alternative ecologice. Cu acest prilej, pe parcursul lunii martie, Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, va organiza mai multe evenimente. Schimbul constructiv de idei și abordarea provocărilor comune, toate

orientate spre protecția consumatorilor, vor constitui o bază solidă pentru conturarea unor noi priorități și perspective, menite să asigure un viitor mai sigur și echitabil pentru toți consumatorii.

Dacă, acum aproximativ 10 ani, moldovenii nu prea obișnuiau să ceară ca drepturile lor de consumator să fie respectate, în prezent, numărul de reclamații depuse la Centrul Național pentru Protecția Consumatorului (CNPC) crește de la an la an, afirmă instituția. În cele mai frecvente cazuri, oamenii se plâng pe calitatea proastă a produselor, nerespectarea regulilor de comerț, condiții necorespunzătoare de comercializare sau ignorarea regulilor de igienă și de expunere.

„Aceasta este o problemă majoră pentru consumatorii noștri. Electrocasnicele,

telefoanele mobile și produsele destinate uzului casnic sunt în top trei produse nealimentare, care sunt cele mai reclamate ca fiind neconforme. O creștere avem și la reclamațiile care se referă la neexecutarea în termen a prestării serviciilor: reparația produselor, construcția de mobilier. Nu se întocmesc contracte, nu se eliberează bon de plată, se eliberează cu întârziere”, a spus Nicolae Olărașu, director executiv al CNPC.

Centrul Național pentru Protecția Consumatorului recomandă cetățenilor să păstreze orice informație care să poată fi folosită drept dovadă că produsul sau serviciul a fost achitat. Cei mai vulnerabili sunt totuși cei care fac shopping online, dar și în aceste cazuri există căi de a obține dovezi despre faptul că achiziția a fost făcută.

„Comerciantul sau furnizorul trebuie să prezinte că produsul este funcțional, să demonstreze inclusiv funcționalitatea acestuia și să obținem de la el documentele însoțitoare. Vorbim despre manual de utilizare, despre certificat de garanție, despre bon fiscal și alte documente care pot însoți produsul respectiv. În lipsa acestora, va fi foarte dificil sau practic imposibil în anumite cazuri să ne revendicăm drepturile”, spune Nicolae Olărașu.

Orice produs poate fi returnat, dacă are bon de casă

Returnarea oricărui produs sau depunerea unei reclamații se face în baza bonului de plată care vine să confirme ora și locul de unde a fost făcută achiziția. Majoritatea chișinăuienilor cunosc că au drepturi și păstrează bonurile, pentru a putea cere ulterior respectarea acestor drepturi.

Luna martie este dedicată protecției consumatorului, iar în această perioadă, autoritățile desfășoară campanii de sensibilizare și informare a cetățenilor cu privire la drepturile pe care le au. Atunci când acestea sunt încălcate, consumatorii sunt îndemnați să se adreseze, inițial, comerciantului pentru a-și revendica drepturile, iar dacă timp de 14 zile cumpărătorul nu primește un răspuns satisfăcător, atunci poate apela la 022-51-51-51 pentru a se informa despre modalitatea de a depune o reclamație către autoritatea competentă.

Criza de la CFM

Feroviarilor au ieșit din nou în stradă ca să-și revendice drepturile

Criza de la CFM ia amploare. Angajații mai multor noduri feroviare din nordul țării și-au oprit parțial activitatea, protestând astfel față de restanțele salariale de aproape șapte luni. Aceștia cer autorităților să le achite salariul, iar dacă problema nu va fi soluționată până pe 17 martie, vor intra în grevă. Vineri însă toți feroviarilor din țară vor protesta în fața Parlamentului și a Guvernului de la Chișinău.

Potrivit Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova, cei aproape cinci mii de angajați ai CFM nu și-au primit salariile, unii chiar din luna august 2024, iar datoritiile au ajuns la peste 190 de milioane de lei. Au tot bătut la ușile autorităților, însă fără vreun rezultat.

„Nimic. Deocamdată, nimic. La Dumnezeu doar nu am ajuns, dar în rest, la toate autoritățile, începând cu Guvernul, Parlamentul, Președinția, Agenția Proprietății Publice, Avocatul Poporului, Inspectoratul de Stat al Muncii, care, de altfel, tac. Sunt zece ani de când eu le scriu scrisori. Deocamdată nu văd o soluție, ca să o pot transmite, să audă și colegii mei”, a spus Ion Zaporojan, președintele Federației Sindicale a Feroviarilor din Republica Moldova.

Situația din sectorul feroviar a fost discutată la o întrevedere recentă cu prim-ministrul Dorin Recean, dar, potrivit lui Ion Zaporojan, problema salariilor nu a fost abordată.

„Au fost discuții și cu ministrul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Vladimir Bolea, în toată ziua și cu premierul. Domnul prim-ministru, noi am reparat, am construit o porțiune de cale ferată. Noi am întors datoritiile la căile ferate din Ucraina, Belarus, Kazahstan și Rusia. Dați-ne ceea ce am cheltuit pentru construcția celor două segmente și pentru ceea ce am transportat și noi ieșim din situație. Răspunsul a fost nu!”

Pentru că, a spus domnul prim-ministru, „Noi și așa am dat acele 60 de milioane care au fost destinate pentru reabilitarea tronsonului Văleni și acum se ocupă CNA. Până la urmă, Guvernul va rectifica bugetul în luna aprilie și se vor da 72 de milioane de lei pentru reabilitarea tronsonului Văleni, care este închis de doi ani, ca agenții economici să transporte mărfuri ca să nu treacă prin Ucraina și într-adevăr vor crește volumele. Și a doua parte - zece milioane lei pentru Fălcui, să ajungem până la Prut, ca să avem și din partea ceea ce venim, ca să putem în viitor avea și bani pentru salarii”, mai spune Ion Zaporojan.

De asemenea, el a menționat că angajații din domeniul feroviar cer nu doar achitarea restanțelor salariale de către autorități, ci și îmbunătățirea condițiilor de muncă. Potrivit lui, în perioada de iarnă, angajații au lucrat în ateliere fără încălzire, nu au avut acces la dușuri sau măcar să se poată spăla pe mâini.

Feroviarilor cer soluții urgente, înainte ca întreaga rețea feroviară să fie blocată complet, spun ei. Am încercat să obținem o reacție de la Guvern, însă, până la închiderea ediției, nu am reușit să obținem un răspuns. Acum o săptămână, premierul Dorin Recean declara că întreprinderea „Calea Ferată din Moldova” trebuie să taie din cheltuieli și să fie reorganizată, iar în prezent se elaborează un plan în acest sens. Problemele financiare

ale CFM persistă de câțiva ani. CFM susține că criza este cauzată de scăderea semnificativă a transporturilor de marfă și, respectiv, scăderea veniturilor. Pentru a le plăti datoritiile salariale, administrația CFM a contractat anterior două credite a câte 35 de milioane de lei fiecare. Problema însă s-a rezolvat temporar. Ulterior, întreprinderea a mizat că ar putea obține în jur de 200 de milioane de lei din vânzarea locomotivelor, a vagoanelor vechi, dar și a metalului uzat, însă așteptările nu au fost confirmate în realitate. Pe 13 martie, Guvernul a numit un nou șef interimar la CFM, la propunerea sindicatelor. Este vorba despre Sergiu Cotelnic, fost șef al depoului de locomotive Chișinău.

Umor pentru sindicaliști deștepți

Ce poate fi mai grav decât atât?

Pentru a condamna pe cineva pentru înșelăciune, e nevoie de un martor, iar pentru a te căsători, e nevoie de doi martori... asta demonstrează în mod clar pericolul situației!

Explicație filosofică a unui fenomen etern

Când bărbatul tace, el e gânditor!
Când femeia tace, gânditorul a încurcat-o rău de tot...

Ureche de compozitor

Culmea auzului: să auzi cum se crapă de ziua!

Și uite așa se acumulează experiența profesională

Pacientul:
Doctore, este adevărat că mă va opera un student practicant?
- Da, este adevărat!
- Dar dacă nu voi supraviețui?!
- Îi dăm nota doi...

În loc de rețetă

La farmacie:
- Domnule, vă explic pentru a treia oară, pentru antidepressiv e nevoie de rețetă. Certificatul de căsătorie și poza soției nu sunt suficiente!

PERECHI DE GAINI
ARDEI ROTUND
CORABIA DESERTULUI
BUN
CASEI
TRAI
ARĂTOS
CAMAȘI DE ZALE
ACTIONAT DE VÂNT
ROS
DÂNSUL
PODOABE PE DEGET
SUBIECT INTERZIS
DATE PE USA AFARA
SCLIPIRE
EPICĂ

ARDEI ROTUND
CORABIA DESERTULUI
BUN
CASEI
TRAI
ARĂTOS
CAMAȘI DE ZALE
ACTIONAT DE VÂNT
ROS
DÂNSUL
PODOABE PE DEGET
SUBIECT INTERZIS
DATE PE USA AFARA
SCLIPIRE
EPICĂ

PERECHI DE GAINI
ARDEI ROTUND
CORABIA DESERTULUI
BUN
CASEI
TRAI
ARĂTOS
CAMAȘI DE ZALE
ACTIONAT DE VÂNT
ROS
DÂNSUL
PODOABE PE DEGET
SUBIECT INTERZIS
DATE PE USA AFARA
SCLIPIRE
EPICĂ

PERECHI DE GAINI
ARDEI ROTUND
CORABIA DESERTULUI
BUN
CASEI
TRAI
ARĂTOS
CAMAȘI DE ZALE
ACTIONAT DE VÂNT
ROS
DÂNSUL
PODOABE PE DEGET
SUBIECT INTERZIS
DATE PE USA AFARA
SCLIPIRE
EPICĂ

Dezlegarea integralei din numărul trecut: D-S-C-MATINAL-NURORI-STRABUN-EC-ITA-V-F-PA-ALA-CANIBALI-ASA-LOCATIVI-IS-PIRAT-G-NU-I-Z-TRAHEE-CN-NAI-APE-CRAI-A-CANARI-AP-SARB-RIDICOL-CEATA-OL-RO-RR-TOTALIZAT-ELEN-PICOLO.

Sport

Judocanul Alexandru Tîrșină a câștigat Cupa Europei la seniori

Judocanul Alexandru Tîrșină (60 kg) a câștigat Cupa Europei la seniori, care se desfășoară la Podgorica.

Potrivit Comitetului Național Olimpic și Sportiv, el i-a învins pe sârbul Ivan Ledjanski, muntenegreanul Edvin Civovic, polonezul Ksawery Ignasiak și italianul Vincenzo Manferlotti, transmite stiri.md. Totodată, la 73 kg, Vlad Mitru s-a ales cu medalia de bronz după ce l-a învins în ultimul meci pe sârbul Bogdan Velickovic. La feminin, Daniela Tcaci (63 kg) s-a clasat pe locul 5, reușind să obțină două victorii.

Luptătorii moldoveni au cucerit bronzul la Campionatul European

Luptătorii Ion Marcu (74 kg) și Eugeniu Mihalcean (86 kg) au cucerit medalia de bronz la Campionatul European U23 de la Tirana.

Potrivit Comitetului Național Olimpic și Sportiv (CNOS), în meciurile decisive, cei doi sportivi moldoveni au dispus de germanul Manuel Wagen, respectiv, bulgarul Radomir Stoyanov, transmite stiri.md. Mihaela Samoii (55 kg) a fost nevoită să se mulțumească cu medalia de argint, fiind învinsă în finală de Tuba Demir din Turcia.

Zece judocani moldoveni, în Top 50 mondial

Zece judocani moldoveni se află în Top 50 al clasamentului mondial actualizat de către Federația Internațională de Judo. Sportivii se regăsesc la mai multe categorii de vârstă și greutate.

Astfel, la seniori, cel mai bine clasat judocan este Adil Osmanov, cu 4.153 de puncte, pe locul 5, la categoria -73 kg, transmite stiri.md cu referire la tv8.md. La aceeași categorie de greutate, pe locul 36, se situează și Petru Pelivan, cu 1.512 puncte.

La categoria de greutate -66 kg, Denis Vieru s-a clasat pe locul 14, cu 2.851 de puncte, iar Radu Izvoareanu - pe locul 45, cu 1.148. La categoria -81 kg, Victor Sterpu s-a clasat pe locul 34, cu 1.509 puncte.

Conform clasamentului actualizat pe data de 3 martie, la nivel de țări, Moldova s-a situat pe locul 37, cu 20.621 de puncte. La juniori, cel mai bine clasat judocan este Vadim Ghimbovski, pe locul 3, cu 503 puncte, la categoria +90 kg. În clasament se mai regăsesc Vladimir Iacomi, la -60 kg, pe locul 22, cu 152 de puncte, și Renat Croitoru, la -73 kg, pe locul 24, cu 130 de puncte. La cadeți, pe locul 7 îi găsim pe Gabriela Herța, la categoria de greutate -48 kg, și pe Cătălin Pleșca, la +90 kg, pe locul 45.

